

Wojewoda: Kryteria brane pod uwagę na drugim etapie rekrutacji do publicznych przedszkoli muszą uwzględniać przede wszystkim dobro dziecka i jego rodziny - zwłaszcza rodziców łączących wychowywanie dzieci z pracą zawodową.

Wojewoda Śląski w wydanym niedawno rozstrzygnięciu nadzorczym przypomniał o zasadach obowiązujących przy ustalaniu kryteriów branych pod uwagę w postępowaniach rekrutacyjnych do samorządowych przedszkoli. Wynika z niego konieczność oparcia kryteriów o podstawową wartość, jaką jest zapewnienie jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny.

Rekrutacja do przedszkola w świetle przepisów

Rozstrzygnięcie, które uwidocznilo błąd popełniony przez organ samorządu, dotyczyło jednej z kompetencji organu prowadzącego odnoszących się do postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli. Na podstawie art. 131 ust. 4 i ust. 6 Prawa oświatowego (P.oś.) organ samorządu określa kryteria stosowane na drugim etapie rekrutacji - gdy kandydaci uzyskali jednakowe wyniki na etapie pierwszym lub gdy po jego zakończeniu pozostały wolne miejsca. Organ prowadzący określa nie więcej niż 6 kryteriów branych pod uwagę w takich okolicznościach, a także dokumenty niezbędne do ich potwierdzenia. Ma przy tym prawo nadać wprowadzanym kryteriom różną wartość, co odróżnia je od głównych kryteriów wynikających wprost z art. 131 ust. 2 P.oś.

Swoboda ograniczona podstawową wartością wyznaczoną przez ustawodawcę

Analiza art. 131 ust. 4 P.oś. prowadzi jednak do wniosku, że niezależnie od swobody ustalania kryteriów i ich wagi, organ musi kierować się przede wszystkim nadrzędną wartością porządkującą postępowanie rekrutacyjne. Jest to konieczność zapewnienia jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny, zwłaszcza potrzeb rodziny, w której rodzice albo rodzic samotnie wychowujący kandydata muszą pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi, oraz lokalnych potrzeb społecznych.

Uwagę Wojewody przykuło w tym kontekście zaproponowane w uchwale kryterium zamieszkania rodziców dziecka w danym mieście oraz rozliczania się w tamtejszym urzędzie skarbowym. Do tego kryterium miało być przypisanych najwięcej punktów. Organ nadzoru zauważył, że tego typu kryterium ma charakter raczej fiskalny, a ustanowienie go ponad kryteriami związanymi z celem wyznaczonym przez ustawodawcę narusza przepis art. 131 ust. 4 P.oś. Stwierdzono bowiem, że argument rozliczania podatku dochodowego we wskazanym urzędzie skarbowym nie łączy się z problematyką potrzeb dziecka i jego rodziny. Tym samym rodzice czynni zawodowo, a przy tym wychowujący dzieci - w tym rodzice samotni - nie byłiby w procesie rekrutacji w żaden sposób premiowani. To natomiast stoi w sprzeczności z intencją ustawodawcy.

W konsekwencji Wojewoda uznał, że wyróżnienie wspomnianego kryterium narusza prawo w sposób istotny oraz stwierdził nieważność całości uchwały. Samorządy ustalające kryteria rekrutacji muszą zatem kierować się przede wszystkim dobrem dziecka i pracujących rodziców, przyznając odpowiednim kryteriom najwyższą wartość.

Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego z 30 kwietnia 2026 r. (sygn. NPII.4131.1.313.2026)

Źródło: Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego